

Beleidsplan de Bibliotheek De Groene Venen

2020–2023



de Bibliotheek 
De Groene Venen
een wereld vol kennis en ontmoeting

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Bouwstenen voor bibliotheekbeleid	4
Externe ontwikkelingen die invloed hebben op het beleid	5
Praktische uitwerking	7
Wat gaat ons helpen	8
Uitdagingen	9
Meerjarenbeleid in beeld	11



Beleidsplan de Bibliotheek De Groene Venen 2020-2023

In het vorige beleidsplan heeft de Bibliotheek een nieuwe focus gekozen. De Bibliotheek staat nog steeds achter de gekozen richting. We ondersteunen de persoonlijke ontwikkeling van inwoners door in te zetten op lezen, leren en digitaal meedoen. Hierdoor leveren we een actieve bijdrage aan het bestrijden van laaggeletterdheid, het bevorderen van digitale vaardigheden en dus aan het meedoen in de maatschappij. Hierbij vinden wij samenwerking met andere maatschappelijke en educatieve organisaties heel belangrijk.

De wereld verandert razendsnel, de Bibliotheek verandert mee. We gaan verder op het ingeslagen pad, met een aantal aanpassingen, inhakend op veranderingen in de maatschappij. De Bibliotheek blijft de plek voor persoonlijke ontwikkeling, onderhouden van basisvaardigheden, ontmoeting en leesplezier. In het kader van landelijke ontwikkelingen kiezen we aanvullend daarop voor een bredere dienstverlening in het kader van de digitale inclusie en het informeren van de burger. Ook streven wij, binnen de financiële mogelijkheden, naar een aanbod voor de doelgroep leerlingen in het Voortgezet Onderwijs. Dit alles binnen de kaders van de Bibliotheekwet.

Visie:

De Bibliotheek is dé plek voor persoonlijke ontwikkeling, het onderhouden van basisvaardigheden, ontmoeting en leesplezier



Missie:

De Bibliotheek stimuleert (digi)taalvaardigheid en draagt bij aan de preventie van laaggeletterdheid. Zij bevordert met haar basiscollectie het leesplezier. Samen met haar lokale partners vormt de Bibliotheek een inspirerende ontmoetingsplek waar (educatieve) activiteiten plaatsvinden ter ondersteuning van de ontwikkeling van basisvaardigheden van jeugd (0-13 jaar) en kwetsbare burgers.

Mission statement:

Een wereld vol kennis en ontmoeting

Overtuigingen

Als Bibliotheek staan wij voor de volgende overtuigingen:

- inclusiviteit: wij vinden het belangrijk dat iedereen meedoet in de maatschappij
- niet iedereen heeft voldoende basisvaardigheden om mee te kunnen doen
- we zijn een neutrale plek in de samenleving
- persoonlijke ontwikkeling is een basistaak van de Bibliotheek
- als Bibliotheek doen we er toe



Strategische doelstellingen

Wij hebben gekozen voor drie strategische doelstellingen, samen vormen zij de uitgangspunten van het beleid.

1. Wij bieden alle inwoners binnen het werkgebied van de Bibliotheek De Groene Venen de mogelijkheid tot het ontwikkelen van basisvaardigheden en bevorderen daarmee de zelfredzaamheid.
2. De Bibliotheek is een inspirerende ontmoetingsplek waar programmering bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling en participatie.
3. We delen kennis en informatie door een actuele, aansprekende (digitale) collectie en deze is, naast recreatief ook ondersteunend aan programmering.

Bouwstenen voor bibliotheekbeleid

Om de visie van de Bibliotheek te realiseren, zijn de volgende bouwstenen van belang.

Laagdrempelige fysieke en digitale Bibliotheek

De fysieke vestigingen van de Bibliotheek zijn zichtbaar, zo veel mogelijk dichtbij en vaak geopend. De sfeer is uitnodigend, er is wifi en er zijn werk/studieplekken. Hiermee realiseren wij een laagdrempelige toegang met weinig frictie voor bezoekers en leden. Ook de digitale Bibliotheek is gebruiksvriendelijk, altijd bereikbaar en vindbaar voor wie van onze diensten gebruik wil maken. Gebruiksgemak staat voorop.

Medewerkers

De medewerkers zijn deskundig en klantvriendelijk. Dit geldt zowel voor de betaalde als voor de vrijwillige medewerkers. Zij zijn betrokken bij de Bibliotheek en benaderen de bezoekers proactief. De medewerkers zijn onze ambassadeurs.



Collectie

In de Bibliotheken presenteren wij een actuele en aantrekkelijke collectie. De materialen zijn ondersteunend aan de ontwikkeling van de basisvaardigheden en bieden daarnaast de jeugd de mogelijkheid de leesvaardigheid te vergroten. Verder draagt de collectie bij aan het leesplezier van zowel volwassenen als jeugdige lezers.

We verwachten dat het traditionele boek van belang zal blijven voor het leren lezen en het onderhouden van de leesvaardigheid. Het accent zal deels verschuiven naar het digitale leesaanbod, met name als het gaat om de informatieve collectie voor volwassenen.

Programming

De programming zal met name gericht zijn op persoonlijke ontwikkeling ('een leven lang leren') en de ondersteuning van ontwikkeling en onderhouden van basisvaardigheden. Hiertoe organiseren wij activiteiten op het gebied van taal, digitale vaardigheden en werk en inkomen. Ook is er een educatief aanbod gericht op voorschoolse instellingen, primair onderwijs en voortgezet onderwijs.

In het kader van de kernfunctie 'ontmoeten' en het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling, maken culturele activiteiten ook deel uit van het aanbod.

Netwerk

We vinden het belangrijk dat de Bibliotheek onderdeel is van plaatselijke en regionale netwerken. Alle activiteiten worden georganiseerd in samenwerking met lokale partners.

De Bibliotheek maakt deel uit van het landelijke bibliotheeknetwerk en werkt op sommige gebieden nauw samen met regiobibliotheken. Ten behoeve van een goede profilering van de Bibliotheek voeren wij een actieve lobby. Hiermee houden wij stakeholders betrokken en geïnformeerd. Ook het persoonlijk netwerk van de medewerkers is hierbij van belang.

Externe ontwikkelingen die invloed hebben op het beleid

De leesvaardigheid van jongeren daalt

Vergeleken met hun leeftijdsgenoten in de rest van Europa, is het slecht gesteld met de leesvaardigheid van de gemiddelde 15-jarige in Nederland. De Nederlandse jongere scoort vooral opvallend laag op het gebied van begrijpend lezen. Uit het rapport van het internationale PISA onderzoek blijkt dat bijna een kwart van de leerlingen niet op het niveau leest dat nodig is om goed te kunnen functioneren op school of in de maatschappij. Met het leesplezier is het nog ernstiger gesteld. Nederlandse jongeren zijn van de gehele EU het minst tot lezen geneigd.

Op dit moment heeft de Bibliotheek geen aanbod voor het Voortgezet Onderwijs. In de komende beleidsperiode willen wij, binnen de financiële mogelijkheden, meer inzetten op het brengen van leesvaardigheid en leesplezier bij de doelgroep jongeren, ook gezien de hulpvraag die er ligt vanuit het onderwijs in ons werkgebied.

“Leesvaardigheid is het begrijpen van, gebruiken van, evalueren van, reflecteren op en omgaan met teksten om je doelen te bereiken, je kennis en potentieel te verruimen en deel te nemen aan de maatschappij” (PISA, 2019)



Toenemende regierol gemeenten

Met ingang van 2020 valt de inburgering onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Participatie vindt bij voorkeur plaats via betaald werk en daar moet inburgering aan bijdragen. Gemeenten gaan inburgeraars daarbij activeren en begeleiden, zodat zij vanaf het eerste moment aan de slag gaan.

Ook de regierol van de ‘Vervolgaanpak van laaggeletterdheid 2020-2024’ wordt door het Rijk bij de gemeenten neergelegd. Het belang van de bestrijding van laaggeletterdheid wordt in toenemende mate door de centrale overheid onder-



steund. Landelijk worden gelden vrijgemaakt om lokaal te besteden aan het verbeteren van de vaardigheden van de mensen die nu kansen missen om mee te doen in onze samenleving. Laaggeletterdheid speelt vaak een rol in het ontstaan van andere problemen zoals schulden, slechte gezondheid, armoede of een slechte woonsituatie.

De spreekuren van de Taalhuizen van de Bibliotheek vormen een laagdrempelige toegang naar hulp op het gebied van taal en digitale vaardigheden. De Bibliotheek kan een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van gemeentelijke plannen op het gebied van preventie en curatie van (digitale) laaggeletterdheid.

21st century skills

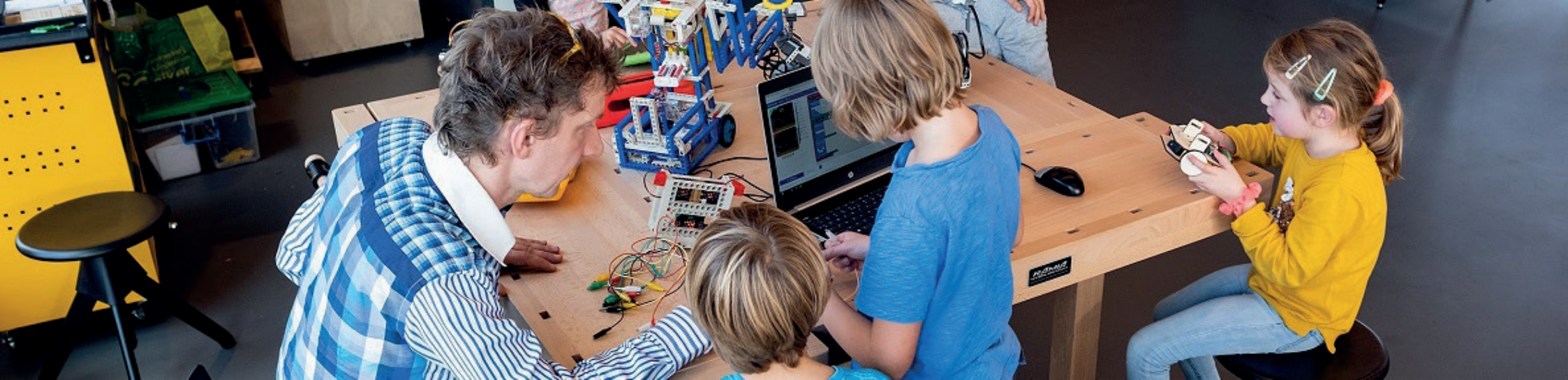
Steeds meer mensen kunnen de razendsnelle digitale ontwikkelingen niet meer bijhouden. Het ondersteunen van mensen in het aanleren en onderhouden van de digitale vaardigheden die nodig zijn om mee te komen in de maatschappij is daarmee urgenter geworden. Daarom zien wij de rol van de Bibliotheek in de ondersteuning van niet-digivaardige burgers groeien.

Human Capital Akkoord Zuid-Holland

Zuid-Holland kampt met de grootste arbeidstekorten van Nederland. Op 24 juni 2019 tekenden 66 partijen uit bedrijfsleven, onderwijs en overheid daarom het Human Capital Akkoord (HCA). Samen committeren deze partijen zich aan harde doelstellingen omtrent (om)scholing van personeel, het aan het werk helpen van niet-werkenden en het aantrekken van internationaal talent.

Gemeente Zuidplas heeft op basis van het HCA een plaatselijke plan geschreven: 'Actieplan op weg naar werk'. Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk en Waddinxveen zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband van een aantal gemeenten rond het actieplan 'Perspectief op werk'. In beide plannen wordt een groot belang gehecht aan de ontwikkeling van het taalniveau van werkzoekenden. Als Bibliotheek kunnen en willen wij een rol vervullen in de realisatie van de doelen van de gemeenten op het gebied van Werk en Inkomen.





Praktische uitwerking

De eerste stap richting het bereiken van de visie is het op orde brengen van de basisvoorwaarden, zodat alle beleidsonderdelen gericht zijn op de stip op de horizon: de Bibliotheek als dé plek voor persoonlijke ontwikkeling, het onderhouden van basisvaardigheden, ontmoeting en leesplezier. Dat betekent het actualiseren van de beleidsdocumenten op het gebied van HRM, collectie, samenwerking (sociogram), doelgroepen en spreiding. Verder zetten wij in op meerjarige subsidieafspraken met gemeenten, met daarin opgenomen een budget ten behoeve van innovatie.

Als deze eerste stap gezet is, is profilering van de Bibliotheek, het intern en extern lobbyen (be good and tell it) en het netwerken een belangrijke volgende actie.

Naast het belang van persoonlijke ontwikkeling en de basisvaardigheden leggen wij graag de focus op leesplezier, voor zowel volwassenen als jeugd. Het bevorderen van dit leesplezier is een belangrijk onderdeel van het beleid in de komende periode.

We voeren de activiteiten niet alleen uit in de Bibliotheek, maar vooral ook daarbuiten, waar de doelgroep zich bevindt. In de komende beleidsperiode gaan we de doelgroepen van de Bibliotheek meer betrekken bij de (door)ontwikkeling van de activiteiten. Vervolgens stemmen we de programmering af op de wensen en behoeften van de betreffende doelgroep.



Wat gaat ons helpen

Het is belangrijk dat we als organisatie veel naar buiten kijken en snel kunnen schakelen als dat nodig is. Zo kan de Bibliotheek accuraat reageren op veranderingen in de vraag, kansen benutten en inspringen op ontwikkelingen in de maatschappij. Wat daarvoor nodig is, is een innovatiebudget dat flexibel kan worden ingezet. Naast de grote boot die de Bibliotheek als organisatie is, moet het mogelijk zijn een speedboot uit te zetten om, snel en wendbaar, nieuwe dingen te ontwikkelen en uit te proberen. Hiermee bieden we huidige medewerkers de kans hun talenten te benutten en creëren we intern draagvlak.

Deze manier van werken vraagt om medewerkers met bepaalde competenties. Bij werving en selectie zal de Bibliotheek grotere contracten moeten kunnen bieden, om het werken in de Bibliotheek aantrekkelijk te maken voor dit type medewerker.

Het feit dat (digitale) laaggeletterdheid door de overheid in steeds grotere mate als probleem wordt gezien, zorgt voor een toenemende maatschappelijke relevantie van de Bibliotheek. Als landelijk beschikbare gelden via de gemeenten onze Bibliotheek bereiken, kunnen we onze rol in preventie en bestrijding van (digitale) laaggeletterdheid intensiveren.

Dit jaar is de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) geëvalueerd. Deze evaluatie heeft gezorgd voor veel (media)aandacht voor het bibliotheekwerk. Het belang van het bibliotheekwerk en het feit dat juist daarop in veel gemeenten is bezuinigd, is één van de conclusies van de evaluatie. De Wsob kent de Bibliotheek de volgende kernfuncties toe: literatuur, informatie, educatie, kunst en cultuur, ontmoeting en debat.

De laatste jaren heeft de Bibliotheek een plaats verworven in het netwerk van plaatselijke organisaties. Er wordt op vele terreinen samen opgetrokken en organisaties weten de Bibliotheek steeds vaker als samenwerkingspartner te vinden.



Uitdagingen

Voor de uitvoering van haar wettelijke taken is de Bibliotheek afhankelijk van subsidie van de gemeente en incidentele subsidies van de Provincie. Het feit dat een groot deel van de activiteiten op dit moment gefinancierd wordt met incidentele gelden, is zorgelijk te noemen.

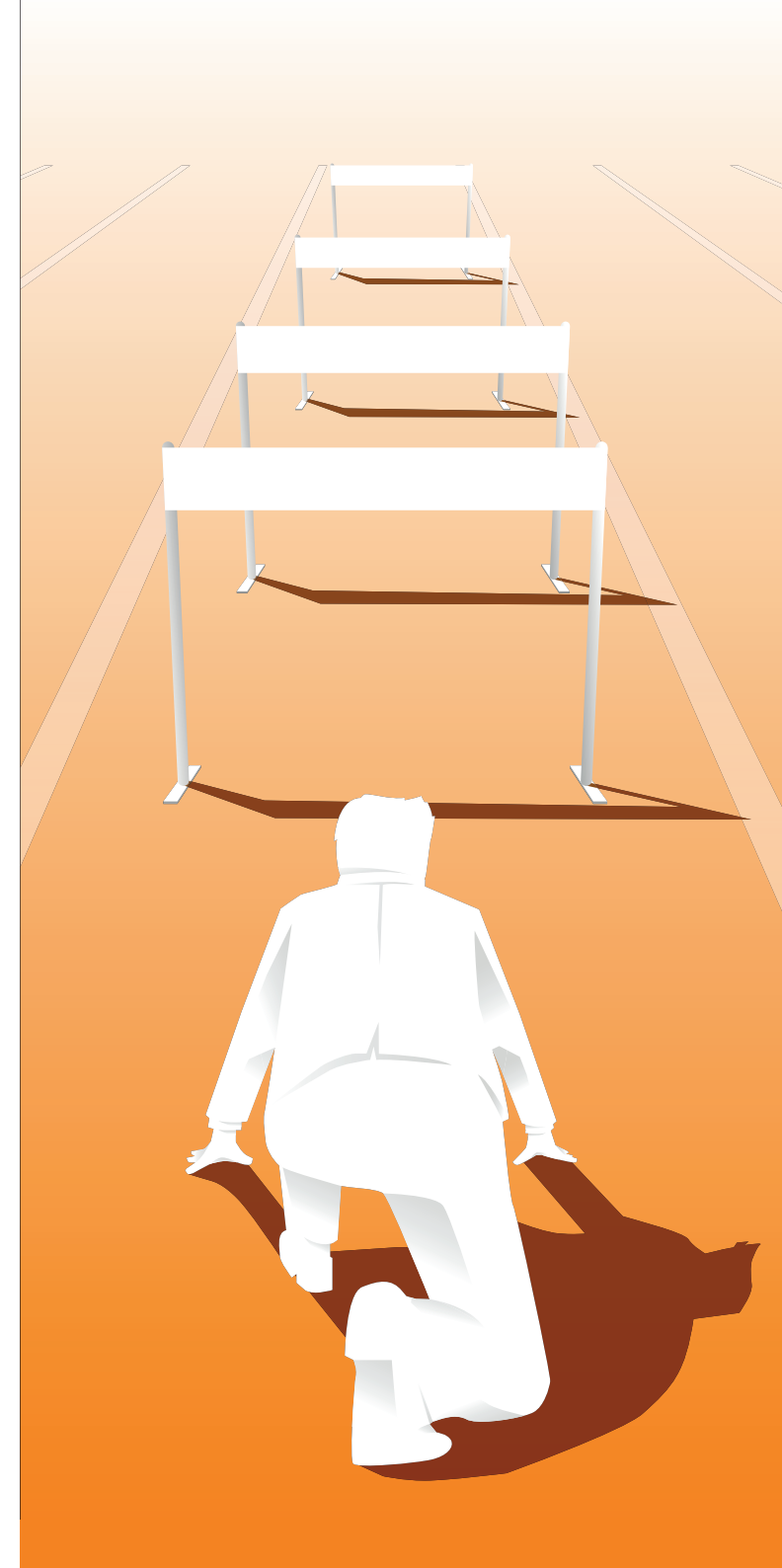
De gemeenten in het werkgebied hebben te maken met financiële tekorten in het sociaal domein, mede als gevolg van de decentralisatie van de jeugdzorg. Aan de andere kant ligt er een nieuwe opdracht aan de gemeenten in het kader van de Vervolgaanpak laaggeletterdheid en de nieuwe inburgeringswet. Hiervoor komen landelijke gelden beschikbaar. De Bibliotheek wil graag een actieve partner zijn ter ondersteuning van deze nieuwe rol van gemeenten. De uitdaging is het belang van de Bibliotheek en de impact van haar activiteiten goed zichtbaar te maken bij de stakeholders.



Want om een substantieel aandeel te kunnen leveren aan preventie en bestrijding van laaggeletterdheid is extra geld nodig. Zeker als de Bibliotheek in toenemende mate een rol gaat spelen in verbetering van de taalvaardigheid van jongeren, werkzoekenden en inburgeraars.

Om relevantie te behouden en mee te kunnen blijven bewegen, is flexibiliteit van medewerkers en organisatiestructuur nodig. Verder is het van belang dat medewerkers oog hebben voor wat speelt in de maatschappij en de impact hiervan op het eigen werk. Zij zullen regelmatig bijeenkomsten bijwonen om op de hoogte te blijven van relevante ontwikkelingen.

De enorme groei van het aantal activiteiten van de afgelopen jaren heeft ervoor gezorgd dat de Bibliotheek uit haar jasje gegroeid is. Elke locatie heeft, ondanks efficiënte planning en flexibele



werkplekken, een chronisch tekort aan ruimte voor activiteiten en medewerkers. Ook gezien de huidige bezetting zal de Bibliotheek keuzes moeten gaan maken.

Soms heeft de Bibliotheek te maken met concurrentie. Ook andere, soms commerciële, partijen bieden ondersteuning op het gebied van taal en digitale vaardigheden. De Bibliotheek zoekt waar mogelijk zoveel mogelijk de samenwerking. Verder is er op het digitale vlak concurrentie van commerciële aanbieders van e-books en luisterboeken.

Ook ontwikkelingen op de arbeidsmarkt vormen een aandachtspunt. We verwachten in de komende jaren een grote uitstroom van medewerkers in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Over het algemeen binden jongere medewerkers zich minder lang aan organisaties dan tot nu toe gebruikelijk was, daardoor zullen mogelijk vaker personeelwisselingen plaatsvinden. De nieuwe generatie medewerkers, de Millennials en Generatie Z, stellen andere eisen en hebben andere verwachtingen van het werken in een organisatie.

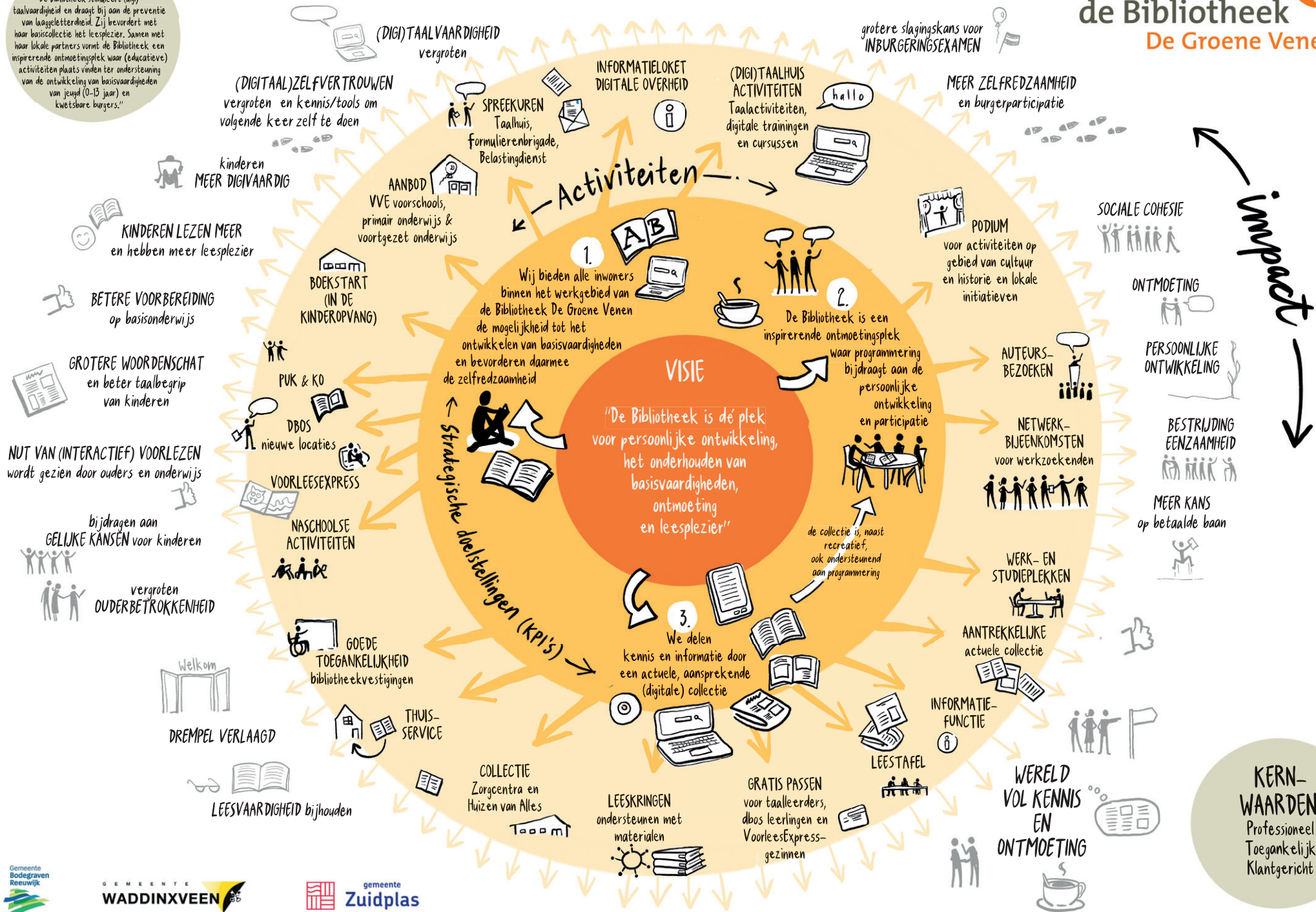
Zichtbaarheid van de Bibliotheek van (potentiële) klanten blijft een uitdaging. Nog teveel mensen zien de Bibliotheek als een plek waar je boeken leent. Te weinig mensen weten het nog: de Bibliotheek is dé plek voor persoonlijke ontwikkeling, het onderhouden van basisvaardigheden, ontmoeting en leesplezier.



MEERJARENBELEID 2020-2023



MISSIE
"De Bibliotheek stimuleert (digi)-taalvaardigheid en draagt bij aan de preventie van laagletterheid. Zij bevordert met haar basiscollectie het leesplezier. Samen met haar lokale partners vormt de Bibliotheek een inspirerende ontmoetingsplek waar (educatieve) activiteiten plaats vinden ter ondersteuning van de ontwikkeling van basisvaardigheden van jeugd (0-13 jaar) en kwetsbare burgers."



KERNWAARDEN:
Professioneel
Toegankelijk
Klantgericht

www.bibliotheekdegroenevenen.nl

de Bibliotheek

De Groene Venen

